

Vedrørende påberøbelse af EF-traktatens art. 95, stk. 4 overfor regler vedrørende tilsætningsstoffet nitrit i direktiv 2006/52/EF.¹

Med henvisning til EF-traktatens artikel 95, stk. 4 meddeler den danske regering herved, at Danmark ønsker at opretholde nationale bestemmelser for anvendelse af tilsætningsstoffet nitrit i kødprodukter, som er i modstrid med direktiv 2006/52/EF af 5. juli 2006 om ændring af direktiv 95/2/EF om andre tilsætningsstoffer til levnedsmidler end farvestoffer og direktiv 94/35/EF om sødestoffer til brug i levnedsmidler. Notifikationen vedrører stoffene E 249 Kaliumnitrit og E 250 Natriumnitrit i direktivets bilag 1 del c.

Baggrund

Efter vedtagelsen af direktiv 95/2/EF i 1995 besluttede den danske regering at påberåbe sig miljøgarantien, jf. EF-traktatens artikel 95, stk. 4, og fastholde de hidtidige danske regler for bl.a. nitrit og nitrat. Danmark fik ved EF-domstolen i den efterfølgende såkaldte madsminkesag² medhold i, at Kommissio-

¹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2006/52/EF af 5. juli 2006 om ændring af direktiv 95/2/EF om andre tilsætningsstoffer til levnedsmidler end farvestoffer og sødestoffer og direktiv 94/35/EF om sødestoffer til brug i levnedsmidler.

² EF-Domstolens dom af 20. marts 2003 i sag C-3/00, Kommissionen mod Danmark.

nen ikke havde taget skyldigt hensyn til Den Videnskabelige Komité for Levnedsmidlers ("SCF", nu Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet "EFSA") udtalelser fra 1990 og 1995 vedrørende nitrit og nitrat i kødprodukter. Danmark har på baggrund af dommen opretholdt nationale regler vedrørende anvendelsen af nitrit og nitrat i fødevarer, og har herved kunnet opretholde det ønskede beskyttelsesniveau baseret på den eksisterende videnskabelige rådgivning om anvendelse af disse stoffer.

Efter den omtalte dom tog Kommissionen initiativ til en revision af de pågældende regler, hvilket udmøntede sig i en ændring af direktiv 95/2/EF, som blev vedtaget ved direktiv 2006/52/EF, den 5. juli 2006. Danmark stemte imod forslaget, der ikke var i fuld overensstemmelse med den videnskabelige rådgivning fra SCF og EFSA og derfor ikke sundhedsmæssigt forsvarligt.

Ændringerne ved direktiv 2006/52/EF

Regeringen anerkender, at direktiv 2006/52/EF på nogle punkter imødekommer de videnskabelige anbefalinger fra SCF / EFSA, som har foretaget grundige risikovurderinger af anvendelse af nitrit (og nitrat) som tilsætningsstoffer.

Det er således i overensstemmelse med de meget klare videnskabelige anbefalinger, at ændringsdirektivet som hovedprincip nu regulerer anvendelsen på tilsat mængde, og ikke som hidtil på restmængde. Princippet er dog ikke gennemført konsekvent, idet en række produkter stadig reguleres på restmængde, og listen med produkter reguleret efter dette princip kan endog udvides i fremtiden. Hertil kommer, at direktivet for så vidt angår de tilsatte mængder ikke følger de videnskabelige anbefalinger om at differentiere kødprodukterne, således at stofferne kun tillades i de mængder, som er nødvendige for at opfylde det teknologiske behov.

SCF konkluderer således i sin 1995 rapport:

”Derfor gentager [SCF], det i sin tidligere udtalelse anførte om, at eksponering over for præformerede nitrosaminer i levnedsmidler bør minimeres ved anvendelse af passende teknologisk praksis, for eksempel ved at reducere mængden af nitrit og nitrat, der tilsættes levnedsmidler, til det minimum, der er nødvendigt for at opnå den ønskede konserverende effekt og sikre imod mikrobiologiske sundhedsfarer.”³

Med henblik på endnu engang at få vurderet det teknologiske behov har dette spørgsmål igen været forelagt fællesskabets videnskabelige system. Der henvises i denne forbindelse til, at EFSA forud for direktivets vedtagelse i sin “Opinion of the Scientific Panel on Biological Hazards on the request from the Commission related to the effects of Nitrites/Nitrates on the Microbiological Safety of Meat Products”, vedtaget den 26. november 2003, bekræfter at der opnås den ønskede konservering ved anvendelse af de differentierede niveauer, som blev meddelt i de tidligere videnskabelige vurderinger.

Den danske regering er enig i synspunktet, som fremføres i betragtning nr. 5 i direktivets præambel, hvorefter de fastlagte værdier ikke ses at give anledning til overskridelse af den fastlagte ADI for nitrit. Dette er imidlertid ikke i sig selv tilstrækkeligt til, at SFC’s og EFSA’s anbefalinger kan anses for fulgt. Det skyldes, at ADI for nitrit er baseret på dyreforsøg, hvorunder forsøgsdyrene får nitrit gennem væskeindtagelsen. Derved er der i de nævnte forsøg – og tilsvarende ved fastlæggelsen af ADI for nitrit – ikke taget højde for den dannelse af nitrosaminer, som sker ved anvendelsen af nitrit i kødprodukter. Nitrosaminer er ifølge de videnskabelige vurderinger genotoksiske, hvilket indebærer, at der ikke kan fastsættes en grænse, under hvilken nitrosaminer ikke er kræftfremkaldende.

³ Rapporter fra SCF, 38. serie (benævnt 1995-udtalelsen), side 22.

Dannelsen af nitrosaminer afhænger af de tilsatte mængder nitrit, og den danske regering lægger derfor afgørende vægt på, at stofferne kun anvendes i de absolut nødvendige mængder. Derfor er de nugældende danske bestemmelser modsat direktivets fastlagt i fuld overensstemmelse med de videnskabelige anbefalinger fra SCF/EFSA. Disse bestemmelser har været gældende i en længere årrække, og har aldrig givet anledning til problemer med konservering af de omfattede produkter. Det bemærkes i den forbindelse, at Danmark i henseende til forekomsten af pølseforgiftning ligger i bund i forhold til andre EU-lande.

Den danske risikovurderingsinstitution Fødevareinstituttet vurderer, at en implementering af direktivet i Danmark kan medføre en stigning i indtaget af nitrit i Danmark på en faktor 2,3-2,4, som kan indebære en tilsvarende stigning i indtaget af præformede nitrosaminer, hvilket instituttet vurderer som værende sundhedsmæssigt uacceptabelt.

Den danske regering ønsker ikke at gennemføre lovgivning, som ikke følger den videnskabelige rådgivning, og som derfor ikke er sundhedsmæssigt forsvarlig, og lægger afgørende vægt på at kunne opretholde det ønskede høje beskyttelsesniveau, som har været gældende i Danmark i en årrække.

Derfor ønsker regeringen at opretholde de nationale regler for anvendelsen af nitrit i kødprodukter.

Vedrørende nitrat, som også indgik i den tidligere miljøgarantisag, vurderes reguleringen nu som værende sundhedsmæssigt tilfredsstillende udformet.

Såfremt Kommissionen ønsker en uddybning af de danske synspunkter med henblik på stillingtagen i sagen, står regeringen naturligvis til rådighed.

P.A.V
E.B.

Søren Halskov
Chargé d'affaires, A.I.